



MURAT HOCA ÇÖZÜYOR

ÖABT ÖZEL EĞİTİM

İçerik Kapsamı

Bu kaynakta toplam **76 soru** yer almaktadır. Sorular; yasal dayanaklar, RAM ve BEP süreçleri, kaynaştırma, OSB, işitme ve görme yetersizliği, özel öğrenme güçlüğü, davranış yönetimi, öğretim yöntemleri, üstün yetenek, zihin yetersizliği, dil-konuşma ve destek hizmetler başlıklarında hazırlanmıştır.

Konu Başlıkları

- Yasal Dayanaklar, RAM / BEP ve Kaynaştırma
 - OSB, İşitme, Görme Yetersizliği ve ÖÖG
- Davranış Yönetimi, Öğretim Yöntemleri ve Üstün Yetenek
- Zihin Yetersizliği, Dil-Konuşma, Destek Hizmetler ve Genel Tekrar

13.4.2026

Özel Eğitim ÖABT Hazırlık Kaynağı

Murat Hoca Notları

<https://www.muratvuranlar.com/egitimler/oabt/ozel-egitim-ogretmenligi>

1. 1982 Anayasası'nın 42. maddesinde yer alan "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz." ifadesi doğrultusunda, özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitim alması temelde hangi ilke ile ilişkilidir?

- a) Karma eğitim
- b) Fırsat ve imkan eşitliği
- c) Eğitimde süreklilik
- d) Planlılık
- e) Ferdin ve toplumun ihtiyaçları

Çözüm: Anayasa'nın 42. maddesi devletin her bireye eğitim sağlama yükümlülüğünü vurgular. Özel gereksinimli bireylerin bu haktan yararlanması, demokratik eğitim sistemindeki 'fırsat ve imkan eşitliği' ilkesinin bir gereğidir. **Cevap B**

2. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'ne göre, okul bünyesinde oluşturulan "BEP Geliştirme Birimi"ne aşağıdakilerden hangisi başkanlık eder?

- a) Rehber öğretmen
- b) Sınıf öğretmeni
- c) Okul müdürü veya görevlendireceği bir müdür yardımcısı
- d) RAM Müdürü
- e) Özel eğitim alanı öğretmeni

Çözüm: BEP birimi okul idaresinin sorumluluğunda kurulur. Birimin başkanı okul müdürüdür; katılamadığı durumlarda yetki müdür yardımcısındadır. RAM personeli bu birimin üyesi değildir. **Cevap C**

3. Özel eğitimde "En Az Kısıtlayıcı Ortam" (EAKO) prensibi değerlendirildiğinde, aşağıdakilerden hangisi bu kavramın temel amacını yansıtır?

- a) Öğrenciyi her zaman en yakın özel eğitim okuluna yerleştirmek
- b) Öğrenciyi evde eğitim ile toplumdan izole etmek
- c) Öğrencinin sosyal ve akademik gereksinimlerinin en üst düzeyde karşılandığı, akranlarıyla en fazla bir arada olduğu ortamı sağlamak
- d) Tüm öğrencileri istisnasız genel eğitim sınıflarına koymak
- e) Sadece tıbbi tanıya göre sınıflandırma yapmak

Çözüm: EAKO, öğrencinin ihtiyaçları doğrultusunda, normal gelişim gösteren akranlarıyla etkileşiminin en yüksek olduğu ortamdır. Bu genellikle kaynaştırma olsa da, bazen destek eğitim odası veya özel sınıftır. **Cevap C**

4. Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) tarafından yürütülen "eğitsel değerlendirme ve tanılama" sürecinin sonunda hazırlanan resmi belge aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Bireysel Gelişim Raporu
- b) Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu
- c) Sağlık Kurulu Raporu
- d) BEP Planı
- e) Performans Kayıt Formu

Çözüm: Hastaneler 'tıbbi tanı' (sağlık raporu) verirken, RAM'lar 'eğitsel tanılama' yaparak Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu hazırlar ve yerleştirme önerisi sunar. BEP ise okulda hazırlanır. **Cevap B**

1. Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) olan çocuklarda sosyal etkileşim sınırlılığının en temel göstergelerinden biri, bir nesneye veya olaya olan ilgiyi bir başkasıyla paylaşma becerisidir. Bu beceriye ne ad verilir?

- a) Ekolali
- b) Ortak Dikkat
- c) Zihin Kuramı
- d) Duyusal Bütünleme
- e) Sembolik Oyun

Çözüm: Ortak dikkat, bir bireyin başkasının ilgisini takip etmesi veya kendi ilgisini başkasına yöneltmesidir. OSB tanılı çocuklarda bu becerideki yetersizlik erken teşhisin en kritik ölçütlerinden biridir. **Cevap B**

2. İşitme yetersizliği olan bir öğrencinin bulunduğu sınıfta, öğretmenin sesinin arka plan gürültüsünden arındırılarak doğrudan öğrencinin işitme cihazına aktarılmasını sağlayan teknolojik düzenleme hangisidir?

- a) Koklear İmplant
- b) Odyogram Analizi
- c) FM Sistemi
- d) İşaret Dili Tercümanı
- e) Dudak Okuma Eğitimi

Çözüm: FM sistemleri, öğretmenin taktığı bir mikrofon aracılığıyla sesi radyo dalgalarıyla doğrudan öğrencinin alıcısına iletir. Bu, sınıf gürültüsünün ve mesafenin olumsuz etkisini ortadan kaldırır. **Cevap C**

3. Görme yetersizliği olan bireylerin çevresindeki nesneleri algılayıp nerede olduğunu saptamasına "...", güvenli ve bağımsız şekilde yer değiştirmesine ise "..." denir. Boşluklara sırasıyla ne gelmelidir?

- a) Yönelim - Bağımsız Hareket
- b) Tarama - İzleme
- c) Baston Kullanımı - Rehberlik
- d) Braille Okuma - Kabartma Harita
- e) Uzaklık Algısı - Yakınlık Duyusu

Çözüm: Yönelim (Orientation), bireyin kalan duyularını kullanarak çevreye göre konumunu belirlemesidir. Bağımsız hareket ise bu bilgiyle bir noktadan diğerine gitme becerisidir. **Cevap A**

4. Disleksi (okuma güçlüğü) olan çocukların kelimeleri oluşturan sesleri ayırt etme, harf-ses ilişkisini kurma ve heceleme konularında yaşadıkları temel sıkıntı aşağıdakilerden hangisiyle doğrudan ilişkilidir?

- a) Görme keskinliği azlığı
- b) Fonolojik (sesbilgisel) farkındalık
- c) İnce motor beceri eksikliği
- d) Uzun süreli bellek kapasitesi
- e) Sosyal uyum ve davranış bozukluğu

Çözüm: Fonolojik farkındalık, konuşma dilinin ses birimlerinden oluştuğunu anlama ve bu sesleri manipüle etme becerisidir. Disleksinin temelinde sıklıkla bu alandaki nörolojik işleme farkı yatar. **Cevap B**

1. Bir öğrencinin sınıfta uygun olmayan bir davranışı (örneğin izinsiz konuşma) yerine, sadece parmak kaldırarak söz istediğinde pekiştirilmesi ve diğer tüm durumların görmezden gelinmesi süreci aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sönme
- b) Alternatif Davranışların Ayrımlı Pekiştirilmesi (DRA)
- c) Tepkinin Bedeli
- d) Olumsuz Pekiştirme
- e) Sistematiik Duyarsızlaştırma

Çözüm: DRA, hedef davranışın yerine geçebilecek daha kabul edilebilir bir alternatif davranışın pekiştirilmesidir. Burada parmak kaldırmak, izinsiz konuşmanın alternatifidir. **Cevap B**

2. Öğrenme için Evrensel Tasarım (UDL) ilkelerine göre, öğretmenin ders içeriğini hem görsel (video), hem işitsel (anlatım), hem de dokunsal (materyal) olarak sunması hangi temel prensip ile ilişkilidir?

- a) Çoklu Katılım Yolları Sağlama
- b) Çoklu Eylem ve İfade Yolları Sağlama
- c) Çoklu Sunum/Temsil Yolları Sağlama
- d) Bireysel Çalışma Planı Hazırlama
- e) Hata Analizi Yapma

Çözüm: Temsil/Sunum (Representation), bilginin öğrenciye farklı duylara hitap edecek şekilde ulaştırılmasıdır. UDL'nin "ne öğreniliyor?" sorusuna yanıt veren ilk prensibidir. **Cevap C**

3. Orta ve ağır düzeyde zihin yetersizliği olan bireylerin eğitiminde kullanılan, toplumsal yaşama katılım için gerekli olan (alışveriş, özbakım, güvenlik vb.) becerilerin öğretimine odaklanan müfredat yaklaşımı hangisidir?

- a) Sarmal Müfredat
- b) Akademik Odaklı Müfredat
- c) İşlevsel Müfredat
- d) Gizil Müfredat
- e) Çekirdek Müfredat

Çözüm: İşlevsel müfredat, bireyin bağımsız yaşamasını doğrudan destekleyen becerilere odaklanır. Kronolojik yaşa uygun ve toplumsal geçerliliği olan içerikler ön plandadır. **Cevap C**

4. Üstün yetenekli bir öğrencinin, normal eğitim süresinden daha kısa sürede okulu bitirmesi veya belirli derslerde üst sınıfların müfredatını takip etmesi hangi eğitimsel düzenleme kapsamına girer?

- a) Zenginleştirme
- b) Gruplama
- c) Hızlandırma
- d) Farklılaştırma
- e) Tersine Kaynaştırma

Çözüm: Hızlandırma (Acceleration), öğrencinin akademik gelişim hızına uygun olarak sınıf atlaması veya dersleri daha erken tamamlamasıdır. Zenginleştirme ise derinlemesine çalışmayı ifade eder. **Cevap C**

1. Zihin yetersizliği olan bireylerin tanılmasında kullanılan 'destek sistemleri' yaklaşımına göre, bireyin her zaman değil de sadece ihtiyaç duyduğunda (rneğin işe girerken veya taşınırken) aldığı kısa süreli desteğe ne ad verilir?

- a) Aralıklı
- b) Sınırlı
- c) Kapsamlı
- d) Yaygın
- e) Sürekli

zm: AAIDD sınıflamasına göre destekler yoğunluğa göre ayrılır. Aralıklı destek, sadece 'gerektiğinde' (episodic) ve kısa süreli verilen, srekliplik arz etmeyen yardım biçimidir. **Cevap A**

2. Bir ocuğun 'kitap' yerine 'tipap' veya 'kapı' yerine 'tapı' demesi gibi, konuşma seslerini yanlış üretmesi, sesleri birbirinin yerine koyması veya düşürmesi hangi bozukluk türüne girer?

- a) Kekemelik
- b) Artikülasyon Bozukluğu
- c) Afazi
- d) Ses Bozukluğu
- e) Gecikmiş Konuşma

zm: Artikülasyon bozukluğu, konuşma seslerinin üretiminde yaşanan motorik/fiziksel hataları (atlama, yerine koyma, çarpıtma) ifade eder. Dilin kurallarını anlama ile değil, sesin çıkarılışı ile ilgilidir. **Cevap B**

3. Özel eğitime ihtiyaı olan öğrencinin genel eğitim sınıfında bulunduğu, ancak günün belirli saatlerinde okul bünyesindeki bir uzman tarafından bireysel veya küçük grup halinde destek aldığı hizmet modeli hangisidir?

- a) Kaynak Oda (Destek Eğitim Odası)
- b) Gezici ğretmenlik
- c) Danışmanlık Modeli
- d) zel Sınıf
- e) Evde Eğitim

zm: Destek eğitim odası, kaynaştırma ğrencilerinin eksik kaldıkları alanlarda (akademik veya sosyal) okul saatleri içinde uzman desteği aldıkları, en az kısıtlayıcı ortama hizmet eden bir modeldir. **Cevap A**

4. Öğrencinin ğretim sürecindeki ilerlemesini belirlemek amacıyla, doğrudan okulda okutulan müfredat içeriklerine dayalı olarak yapılan ve sık aralıklarla tekrarlanan değerlendirme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Statik Değerlendirme
- b) Müfredat Temelli Değerlendirme (CBM)
- c) Norm Dayanaklı Değerlendirme
- d) Tıbbi Tanılama
- e) Portfolyo Değerlendirme

zm: Müfredat temelli değerlendirme (CBM), ğretimin etkililiğini ölçmek ve anlık kararlar almak için doğrudan işlenen konu üzerinden yapılan, gelişim odaklı ve dinamik bir süreçtir. **Cevap B**

1. 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de yer alan "Özel eğitim hizmetleri, bireylerin yetersizliklerine bakılmaksızın engellenemez" ifadesi hangi temel ilke ile doğrudan ilişkilidir?

- a) Erkenlik
- b) Bireyselleştirme
- c) Süreklilik
- d) Eğitim Hakkı
- e) Yerinden Yönetim

Çözüm: 573 sayılı KHK'nın temel felsefesi, her bireyin tanısı ne olursa olsun eğitimden mahrum bırakılamayacağı üzerinedir. Bu, anayasal eğitim hakkının özel eğitime uyarlanmış halidir. **Cevap D**

2. Okulda bulunan Rehberlik Hizmetleri Yürütme Komisyonu, bir öğrenciyi eğitsel tanılama için RAM'a sevk ederken hazırlaması gereken en temel belge aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sağlık Kurulu Raporu
- b) Bireysel Gelişim Raporu
- c) Performans Kayıt Tablosu
- d) Psikometrik Test Sonucu
- e) BEP Dosyası

Çözüm: İlk kez tanı alacak veya yeniden inceleme yapılacak öğrenciler için okul tarafından hazırlanan ve öğrencinin mevcut akademik/sosyal durumunu özetleyen belge Bireysel Gelişim Raporu'dur. **Cevap B**

3. BEP Geliştirme Birimi tarafından hazırlanan Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı'nın (BEP) içeriğinde aşağıdakilerden hangisinin yer alması zorunlu değildir?

- a) Öğrencinin eğitsel performans düzeyi
- b) Uzun ve kısa dönemli amaçlar
- c) Öğrencinin tıbbi tedavi ve ilaç kullanım takvimi
- d) Sunulacak destek eğitim hizmetleri
- e) Öğretim yöntem ve teknikleri

Çözüm: BEP bir eğitsel plandır. Eğitsel performans, hedefler ve yöntemler BEP'te bulunur; ancak tıbbi süreçler ve ilaç takvimi BEP'in değil, sağlık birimlerinin veya ailenin sorumluluğundadır. **Cevap C**

4. Kaynaştırma yoluyla eğitimine devam eden öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'ne göre temel alınması gereken kriter hangisidir?

- a) Sınıfın genel başarı ortalaması
- b) Öğrencinin yaşlılarıyla olan rekabet düzeyi
- c) MEB Merkezi Sınav standartları
- d) BEP'te yer alan amaç ve hedefler
- e) Sınıf öğretmenin kişisel gözlemi

Çözüm: Kaynaştırma öğrencilerinin sınavları ve değerlendirmeleri, onlara özel hazırlanan BEP hedeflerine göre uyarlanmalıdır. Öğrenci sınıfın değil, kendi gelişiminin ölçütüne göre puanlanır. **Cevap D**

5. Destek Eğitim Odası hizmetiyle ilgili olarak, bir öğrencinin buradan alacağı haftalık toplam ders saati, okulda aldığı toplam ders saatinin en fazla yüzde kaç kadar olabilir?

- a) %20
- b) %30
- c) %40
- d) %50
- e) %60

Çözüm: Yönetmelik gereği, destek eğitim odasında verilecek eğitim saati, öğrencinin haftalık toplam ders saatinin %40'ını geçemez. Bu kural, öğrencinin akranlarından tamamen kopmamasını hedefler. **Cevap C**

1. 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye göre, özel eğitime ihtiyacı olduğu tespit edilen çocuklar için okul öncesi eğitim ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- a) Sadece ailenin isteğine bağlıdır.
- b) 36 ayını tamamladığı aydan itibaren zorunludur.
- c) Sadece ağır düzeyde yetersizliği olanlar için zorunludur.
- d) İlkokula hazırlık amacıyla 60 aydan sonra başlar.
- e) Özel eğitim okulları dışında verilmesi yasaktır.

Çözüm: Mevzuata göre özel gereksinimli bireyler için okul öncesi eğitim dönemi 36-72 ay arasını kapsar ve 36 ayını dolduran çocuklar için bu kademede eğitim almak zorunludur. **Cevap B**

2. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'ne göre, okulda oluşturulan BEP Geliştirme Birimi'ne aşağıdakilerden hangisinin katılımı "zorunlu" bir üye olarak tanımlanmamıştır?

- a) Okul müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcısı
- b) Öğrencinin velisi (anne veya babası)
- c) RAM bünyesindeki eğitsel tanılama uzmanı
- d) Öğrencinin sınıf öğretmeni
- e) Gezerek özel eğitim görevi yapan öğretmen (varsa)

Çözüm: RAM personeli eğitsel tanılamayı yapar ancak okulun BEP biriminin doğal bir üyesi değildir. Gerektiğinde görüş alınır. Diğer seçenekler birimin çekirdek üyeleridir. **Cevap C**

3. Bir öğrencinin BEP'inde yer alan amaçların gerçekleşme düzeyini izlemek ve programın etkililiğini değerlendirmek için BEP birimi en az ne kadar sürede bir toplanmalıdır?

- a) Her ayın ilk haftası
- b) Her dönem başında bir kez
- c) Yılda en az bir kez
- d) Sadece öğrenci disiplin suçu işlediğinde
- e) Her sınav haftasından hemen önce

Çözüm: Mevzuat gereği BEP'in yılda en az bir kez resmi olarak gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi şarttır; ancak uygulamada gelişim takibi için daha sık toplanılabilir. **Cevap C**

4. Kaynaştırma öğrencisinin genel eğitim sınıfındaki fiziksel çevresinin (sıra yerleşimi, ışık, ses vb.) ihtiyacına göre düzenlenmesi süreci literatürde hangi kavramla ifade edilir?

- a) Makul düzenleme (Uyarlama)
- b) Tersine kaynaştırma
- c) Bireysel çalışma planı
- d) Olumlu ayrımcılık
- e) Psikometrik değerlendirme

Çözüm: Makul düzenleme, özel gereksinimli bir bireyin eğitim hakkını engelsiz kullanabilmesi için çevrede yapılan orantısız yük getirmeyen değişikliklerdir. **Cevap A**

5. RAM bünyesindeki Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu'nun hazırladığı rapor doğrultusunda, bireyin hangi okul veya kuruma yerleştirileceğine karar veren resmi merci hangisidir?

- a) RAM Müdürü
- b) Okul Rehberlik Servisi
- c) İl/İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu
- d) Sınıf Öğretmenleri Kurulu
- e) BEP Geliştirme Birimi

Çözüm: RAM bünyesindeki kurul 'tanılama ve öneri' yapar; ancak bu öneriye dayanarak bireyin resmi yerleştirme (atama) işlemini Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki 'Hizmetleri Kurulu' yapar. **Cevap C**

1. Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) olan bireylerin, başkalarının inançlarını, arzularını ve niyetlerini anlama, yani bir başkasının bakış açısını alma konusundaki yaşadıkları temel bilişsel güçlük aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Ekolali
- b) Zihin Kuramı (Theory of Mind)
- c) Duyusal Bütünleme
- d) Merkezi Bütünleşme
- e) Yürütücü İşlevler

Çözüm: Zihin kuramı, sosyal etkileşimin temeli olan 'başkalarının zihin durumlarını tahmin etme' becerisidir. OSB tanılı bireylerde bu becerideki gecikme, sosyal ipuçlarını okuyamamalarına neden olur.

Cevap B

2. İç kulakta yer alan tüy hücrelerinin veya işitme sinirlerinin hasar görmesi sonucu oluşan, genellikle kalıcı olan ve tıbbi/cerrahi müdahale ile tam olarak düzeltilemeyen işitme kaybı türü hangisidir?

- a) İletimsel işitme kaybı
- b) Sensörinöral (Duyusal-Sinirsel) işitme kaybı
- c) Karma tip işitme kaybı
- d) Merkezi işitme kaybı
- e) Psikojenik işitme kaybı

Çözüm: Sensörinöral kayıplar iç kulak veya işitme siniri kaynaklıdır ve sesin şiddetinden ziyade netliğini bozar. İletimsel kayıplar ise dış veya orta kulakla ilgilidir ve cerrahiye düzelebilir. **Cevap B**

3. Görme yetersizliği olan öğrencilerin akademik başarılarının yanı sıra; oryantasyon, sosyal beceriler, bağımsız hareket ve kariyer eğitimi gibi dokuz alanı kapsayan müfredat yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Gizil Müfredat
- b) İşlevsel Müfredat
- c) Genişletilmiş Çekirdek Müfredat (ECC)
- d) Sarmal Müfredat
- e) Bireyselleştirilmiş Akademik Plan

Çözüm: Expanded Core Curriculum (ECC), görme engelli bireylerin hayata tam katılımı için standart müfredata ek olarak ihtiyaç duydukları tüm özel beceri alanlarını sistematik hale getiren yapıdır. **Cevap C**

4. Özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG) alt türlerinden biri olan ve bireyin sayı kavramlarını, matematiksel işlemleri ve sembollerini anlamada yaşadığı nörolojik kökenli zorluk aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Disleksi
- b) Disgrafi
- c) Diskalkuli
- d) Dispraksi
- e) Afazi

Çözüm: Diskalkuli, 'matematik öğrenme güçlüğü' olarak tanımlanır. Disleksi okuma, disgrafi ise yazma güçlüğüdür. Bu durumlar zeka geriliği ile ilgili değil, beyindeki işleme farkıyla ilgilidir. **Cevap C**

5. Özel öğrenme güçlüğü olan çocukların öğrenme süreçlerini yönetme (planlama, izleme, hata fark etme) konusundaki becerilerini ifade eden 'üstbilişsel' süreçler hangi alanla doğrudan ilişkilidir?

- a) Fonolojik farkındalık
- b) Yürütücü işlevler
- c) Kısa süreli bellek
- d) Duyusal işleme
- e) İnce motor beceriler

Çözüm: Yürütücü işlevler; dikkat, planlama ve strateji geliştirme gibi zihinsel kontrol süreçlerini kapsar. ÖÖG tanılı bireylerin çoğunda bu 'öğrenmeyi düzenleme' alanında yetersizlik görülür. **Cevap B**

1. Pekiştirme tarifeleri arasında, davranışın sönmeye karşı en dirençli olduğu ve pekiştirecin belirli olmayan/değişen sayıda doğru tepkiden sonra verildiği tarife hangisidir?

- a) Sabit Aralıklı Tarife
- b) Sabit Oranlı Tarife
- c) Değişken Aralıklı Tarife
- d) Değişken Oranlı Tarife
- e) Sürekli Pekiştirme

Çözüm: Değişken oranlı tarife birey kaçınıcı tepkiden sonra ödül alacağını bilmediği için yüksek bir tempo ile çalışmaya devam eder. Bu belirsizlik, davranışın sönmeye karşı çok dirençli olmasını sağlar. **Cevap D**

2. Öğretmenin yeni bir beceriyi önce model olarak sunduğu, ardından öğrenciyle birlikte yaptığı ve son aşamada öğrencinin bağımsız yapmasını beklediği (Yap-Birlikte Yap-Sen Yap) yöntem hangisidir?

- a) Buluş Yoluyla Öğretim
- b) Doğrudan Öğretim
- c) Problem Tabanlı Öğrenme
- d) İşbirlikli Öğrenme
- e) Yansıtıcı Öğretim

Çözüm: Doğrudan öğretim, özellikle zihin yetersizliği ve öğrenme güçlüğü olan çocuklarda etkili olan, adım adım ilerleyen ve sorumluluğun öğretmenden öğrenciye geçtiği bir modeldir. **Cevap B**

3. Renzulli tarafından geliştirilen 'Üçlü Halka Kuramı'na göre, bir bireyin üstün yetenekli kabul edilmesi için aşağıdaki hangi üç bileşenin kesişimi gereklidir?

- a) IQ, EQ, Yüksek Motivasyon
- b) Yaratıcılık, Liderlik, Akademik Başarı
- c) Ortalama Üstü Yetenek, Görev Sorumluluğu, Yaratıcılık
- d) Görsel Zeka, Sözel Zeka, Sayısal Zeka
- e) Mantıksal Düşünme, Hafıza, Hızlı Karar Verme

Çözüm: Renzulli'ye göre üstün yetenek sadece yüksek IQ demek değildir; ortalama üstü genel yeteneğin yanında bir işe odaklanma (görev sorumluluğu) ve özgünlük (yaratıcılık) halkalarının birleşmesi gerekir. **Cevap C**

4. Uygulamalı Davranış Analizi'nde (UDA), bir davranışın öncesinde yer alan ve o davranışın pekiştirileceğine dair işaret veren uyarılara ne ad verilir?

- a) Sonuç Uyarısı
- b) Cezalandırıcı Uyarı
- c) Ayırt Edici Uyarı (SD)
- d) Nötr Uyarı
- e) Pekiştireç

Çözüm: Ayırt edici uyarı, davranışın hemen öncesinde gelir. Örneğin öğretmenin 'Kitapları açın' demesi bir SD'dir; bu uyarıdan sonra gelen doğru tepki pekiştirilir. **Cevap C**

5. Üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullanılan, ders içeriğinin derinleştirilmesi, daha karmaşık projelerin eklenmesi ve müfredatın ilgi alanlarına göre çeşitlendirilmesi uygulaması hangisidir?

- a) Hızlandırma
- b) Zenginleştirme
- c) Sınıf Atlama
- d) Gruplama
- e) Bireysel Terapi

Çözüm: Zenginleştirme (Enrichment), öğrencinin kendi sınıf düzeyinde kalarak ancak müfredatın kapsamının daha geniş ve derin tutulmasıdır. Hızlandırmadan farklı olarak zamanla değil içerikle ilgilidir. **Cevap B**

1. Zihin yetersizliği olan bireylerin tanılanmasında, zihinsel işlevlerdeki sınırlılığın yanı sıra bireyin günlük hayata uyum sağlamak için kullandığı kavramsal, sosyal ve pratik becerilerin bütününe ne ad verilir?

- a) Akademik zyeterlilik
- b) Uyumsal Davranışlar
- c) Yürütücü Kontrol
- d) Duyuşsal Alan Becerileri
- e) Psikomotor Koordinasyon

zm: Zihin yetersizliği tanısı için hem IQ (zihinsel işlevler) hem de uyumsal davranışlarda (iletişim, zbakım, sosyal beceri vb.) 18 yaş öncesinde ortaya çıkan anlamlı sınırlılık şarttır. **Cevap B**

2. Bir ocuğun kelimelerin anlamlarını bilmesi, kelimeler arasındaki ilişkiyi kavraması ve soyut ifadeleri anlamlandırması dilin hangi temel bileşeni ile doğrudan ilgilidir?

- a) Sesbilgisi (Fonoloji)
- b) Biimbilgisi (Morfoloji)
- c) Sdzimizi (Sentaks)
- d) Anlambilim (Semantik)
- e) Kullanımbilim (Pragmatik)

zm: Anlambilim (Semantik), dilin anlam yönüyle ilgilenir. Kelime hazinesi, zıt/eř anlamlılar ve kelimelerin dünyadaki nesnelerle eşleşmesi bu alanın kapsamındadır. **Cevap D**

3. Zihin yetersizliği olan çocuklara el yıkama veya diş fırçalama gibi kompleks becerilerin ğretiminde, becerinin yapılabilir en kk alt basamaklara ayrılması sürecine ne denir?

- a) Beceri Analizi
- b) Hata Analizi
- c) Ekoloji Analizi
- d) İşlevsel Analiz
- e) Bilişsel Modelleme

zm: Beceri analizi, karmaşık bir eylemin öğretimini kolaylaştırmak için kk ve izlenebilir adımlara bölünmesidir. Bu süreç zincirleme ğretim yönteminin temelini oluşturur. **Cevap A**

4. Özel eğitimde 'Aile Eğitimi' modelleri düşünüldüğünde, ailenin sadece bilgilendirilmesini değil, aynı zamanda çocuğuna belirli becerileri ev ortamında nasıl ğreteceğinin uzman rehberliğinde kazandırılmasını hedefleyen yaklaşım hangisidir?

- a) Psikoterapötik Yaklaşım
- b) Bilgi Aktarım Modeli
- c) Aile Rehberliği
- d) Davranışçı/Beceri ğretimi Yaklaşımı
- e) Destek Grupları Modeli

zm: Beceri ğretimi yaklaşımında aileye uygulayıcı rolü verilir. Uzman, aileye teknikleri (ipucu verme, pekiştirme vb.) ğretetek eğitimin evde devamlılığını sağlar. **Cevap D**

5. Dil bozukluğu olan bir öğrencinin konuşurken ekleri (iyelik, zaman ekleri vb.) yanlış kullanması veya cümle kurarken kelime sırasını karıştırması dilin hangi alanındaki sınırlılığı gösterir?

- a) Sdzimizi (Sentaks) ve Biimbilgisi (Morfoloji)
- b) Sadece Sesbilgisi (Fonoloji)
- c) Bağlamsal Kullanım (Pragmatik)
- d) Gecikmiş Konuşma
- e) Akıcılık Bozukluğu

zm: Morfoloji kelime yapıları ve eklerle, sentaks ise cümledeki kelime dizilimi ve kurallarla ilgilidir. Bu ikisi dilin 'biçim' (form) boyutunu oluşturur. **Cevap A**

1. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'ne göre; veli, RAM tarafından hazırlanan Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu'na ilişkin itirazını, raporun sonucunun kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren kaç iş günü içinde yapmalıdır?

- a) 15 iş günü
- b) 30 iş günü
- c) 45 iş günü
- d) 60 iş günü
- e) İtiraz hakkı bulunmamaktadır.

Çözüm: Mevzuata göre veliler ve eğitim kurumları, eğitsel tanılama ve yerleştirme kararlarına tebliğden itibaren 30 gün içinde itiraz edebilir; ancak Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu raporuna itiraz süresi 30 iş günüdür. **Cevap B**

2. Bir öğrencinin ders çalışmak gibi düşük sıklıkta yaptığı bir davranışı, oyun oynamak gibi yüksek sıklıkta yaptığı bir davranışla pekiştirme süreci aşağıdakilerden hangisiyle tanımlanır?

- a) Sönme
- b) Olumsuz Pekiştirme
- c) Premack İlkesi
- d) Zaman Aşımı (Time-out)
- e) Tepkinin Bedeli

Çözüm: Premack ilkesi, 'Büyükannenin Kuralı' olarak da bilinir. Arzu edilen etkinliğin gerçekleşmesi için önce daha az arzu edilen görevin tamamlanması şart koşulur. **Cevap C**

3. Beceri öğretiminde ipucunun sunulması ile öğrencinin tepki vermesi arasında geçen sürenin (örneğin 4 saniye) sabit tutulduğu ve hata olasılığını minimize eden yöntem hangisidir?

- a) Artan Bekleme Süreli Öğretim
- b) Sabit Bekleme Süreli Öğretim
- c) Eşzamanlı İpucuyla Öğretim
- d) En Azdan En Çoğa İpucu
- e) Gecikmeli İpucu

Çözüm: Sabit bekleme süreli öğretimde, denemeler arası bekleme süresi değişmez. Öğrenciye bağımsız tepki vermesi için zaman tanınır; hata yapmadan önce kontrol edici ipucu sunulur. **Cevap B**

4. Otizm Spektrum Bozukluğu olan bireylerin, önceden tahmin edilemeyen değişikliklere (program değişikliği, mobilya yerleşimi vb.) aşırı tepki göstermesi hangi alandaki sınırlılıkla ilişkilidir?

- a) Sembolik Oyun Kapasitesi
- b) Ekolali Derecesi
- c) Aynılıkta Israrcılık ve Rutinlere Bağlılık
- d) Ortak Dikkat Becerisi
- e) Fonolojik İşleme

Çözüm: OSB'nin DSM-5 tanı kriterlerinden biri olan 'tekrarlayıcı davranışlar ve kısıtlı ilgi alanları' kapsamında, rutinlere aşırı bağlılık ve çevresel değişikliklere direnç (insistence on sameness) yer alır. **Cevap C**

5. Görme yetersizliği olan bir öğrenci için hazırlanan kabartma haritalar, Braille yazı daktilosu ve ekran okuyucu yazılımlar 'öğretimsel uyarlamalar' çerçevesinde hangi başlık altında incelenir?

- a) Sınıf Yönetimi Uyarlamaları
- b) Yardımcı Teknolojiler ve Materyal Uyarlamaları
- c) Değerlendirme Biçimi Uyarlamaları
- d) İçerik Basitleştirme
- e) Hedeflerin Daraltılması

Çözüm: Bu materyaller, öğrencinin müfredat içeriğine erişimini sağlamak için kullanılan yardımcı teknolojik araçlardır. İçerik değişmez, içeriğe ulaşma 'yolu' uyarlanır. **Cevap B**